

Uwagi dla użytkownika

Słownik zawiera ponad 10 tysięcy haseł należących do najczęściej używanego słownictwa współczesnego języka chińskiego. Hasła zostały uzupełnione o przydatne złożenia, popularne wyrażenia czteroznakowe oraz przykładowe użycia wyrazów.

Kolejność znaków

Pojedyncze znaki chińskie są uszeregowane alfabetycznie według transkrypcji *pinyin*. Pojedyncze znaki, stanowiące samodzielne hasła, zostały wyróżnione większą czcionką. Pod każdym z nich znajdują się hasła wieloznakowe, zaczynające się od wyróżnionego znaku. Hasła te także zostały uszeregowane alfabetycznie według transkrypcji *pinyin*:

矮 ǎi
矮子 ǎizi
艾 ài
艾滋病 àizībìng
爱 ài
爱尔兰 Ài'ěrlán
爱戴 àidài
爱国 àiguó

Znaki tradycyjne i uproszczone

Znaki chińskie podawane są w słowniku przede wszystkim w formie uproszczonej, wprowadzonej w wyniku reformy, którą wdrożono w ChRL w latach 50. XX wieku. W części znaków została wówczas zmniejszona liczba kresek, a wiele z nich całkowicie zmieniło swoją postać. Jednak nie wszędzie, gdzie używa się języka chińskiego, reforma ta została przyjęta. Znaki w formie tradycyjnej stosuje się dziś m.in. na Tajwanie, w Singapurze i w Hongkongu.

Formę tradycyjną znaków podano w słowniku w nawiasach. Przy hasłach wieloznakowych umieszczona w nawiasach kreseczka oznacza, że forma tradycyjna danego znaku jest identyczna z formą uproszczoną:

办 (辦) bàn
办法 (辦 -) bànfǎ
办公室 (辦 - -) bàngōngshì

Transkrypcja pinyin

Po wyrazach hasłowych (i ich formie tradycyjnej) podano wymowę zgodną z transkrypcją *pinyin*. Jest to oficjalna i powszechnie dziś używana transkrypcja znaków chińskich na alfabet łaćniński. Niektóre znaki języka chińskiego mogą być wymawiane na kilka sposobów. Sposób wymowy znaku wpływa na jego znaczenie. Na przykład znak 长 posiada dwie wymowy: 1. **cháng** o znaczeniu 'długi' 2. **zhǎng** o znaczeniu 'starszy, rosnąć'. W słowniku hasła uszeregowane są alfabetycznie według wymowy, dlatego znak 长 z wymową **cháng** znajduje się pod literą C, natomiast z wymową **zhǎng** – pod literą Z. W hasłach słownikowych wariant (bądź warianty) wymowy podano w nawiasach:

长 (長) **cháng (zhǎng)** 1. dłu-
gość; długi 2. zaleta; 各有所
~ **gè yǒu suǒ** ~ każdy ma jakieś
zalety

长 (長) **zhǎng (cháng)** 1. starszy,
najstarszy 2. rosnąć, rozwijać
się; ~ 牙 ~ **yá** ząbkować 3. kierow-
nik, przewodniczący, głowa; 校 ~
xiào ~ dyrektor szkoły

Zasady wymowy

Sylaba chińska zbudowana jest z nagłosu (początkowej, nieobowiązkowej części, w której występują spółgłoski) oraz wygłosu (końcowej, obowiązkowej części sylaby, w której występują samogłoski oraz mogą wystąpić dwie spółgłoski: 'n' i 'g').

Nagłosy	
Zapis	Przybliżona wymowa
b	między 'b' a 'p', np. 八 bā (osiem)
p	p z przydechem – pch (jak w wyrazie 'pchać'), np. 跑 pǎo (biegać)
m	jak w języku polskim, np. 妈妈 māma (mama)
f	jak w języku polskim, np. 飞 fēi (latać)
d	między 'd' a 't', np. 大 dà (duży)
t	t z przydechem – tch (jak w wyrazie 'tchawica'), np. 他 tā (on)
n	jak w języku polskim, np. 你 nǐ (ty)
l	jak w języku polskim, np. 累 lèi (zmęczony)

g	między 'g' a 'k', np. 哥哥 gēge (starszy brat)
k	k z przydechem – kch, np. 哭 kū (płakać)
h	jak w języku polskim, np. 喝 hē (pić)
i	dź, np. 姐姐 jiějie (starsza siostra)
q	ć, np. 去 qù (iść, jechać)
x	ś, np. 小 xiǎo (mały)
zh	dź, np. 中 zhōng (środek)
ch	cz z przydechem – czch, np. 吃 chī (jeść)
sh	sz, np. 手 shǒu (ręka)
r	ż lub jak angielskie r, np. 热 rè (gorący)
z	dz, np. 字 zì (znak)
c	c z przydechem – cch, np. 词 cí (wyraz)
s	jak w języku polskim, np. 三 sān (trzy)
w	ł, np. 我 wǒ (ja)
y	j, np. 一 yī (jeden)

Wygłosy

Zapis	Przybliżona wymowa
a	jak w języku polskim, np. 爸爸 bàba (tata)
o	jak w języku polskim, np. 波 bō (fala)
e	jak w języku polskim, np. 课 kè (lekcja)
ai	aj, np. 白 bái (biały)
ei	ej, np. 给 gěi (dawać, dla)
ao	jak w języku polskim, np. 老 lǎo (stary)
ou	oł, np. 头 tóu (głowa)
an	jak w języku polskim, np. 蓝 lán (niebieski)
en	jak w języku polskim, np. 门 mén (drzwi)
ang	aŋ ('n' tylnojęzykowe, nie wymawia się 'g'), np. 忙 máng (zajęty)
eng	eŋ ('n' tylnojęzykowe, nie wymawia się 'g'), np. 风 fēng (wiatr)
i	w połączeniu z nagłosami zh, ch, sh, r, z, c, s jak 'y', np. 四 sì (cztery) w połączeniu z pozostałymi nagłosami – jak w języku polskim, np. 弟弟 dìdi (młodszy brat)
ia	ja, np. 家 jiā (dom, rodzina)